

FINN JUHLS AKVARELLER

**af Marianne Gross
udgivet i *akvarellen 2-2016***

I anledning af 100-året for Finn Juhls fødsel i 2012 viste Designmuseum Danmark (tidl. Kunstindustrimuseet) en særudstilling med en stor del af hans møbler. Væggene var udsmykkede med Finn Juhls originale tegninger - de fleste farvelagt med akvarel - som i sig selv udgjorde et kunstnerisk indslag. I forbindelse med jubilæet havde museet fået mulighed for (via en bevilling fra Kulturstyrelsen) at restaurere disse akvareller, og der opstod et ønske om at give interesserede mulighed for at se dem, også efter at udstillingen var slut. Designmuseum Danmarks direktør, Anne-Louise Sommer, forfattede teksten og sammensatte billederne i bogen "Finn Juhls akvareller", som er udkommet i efteråret 2015.

For Finn Juhl var farvesætningen en meget vigtig og gennemarbejdet del af designet såvel ved enkeltstående møbler som ved hele rum, og man vil ikke kunne værdsætte den sublime elegance ved møblerne og rumindretningen, hvis ikke man kunne se tegningerne i farver. Desuden var Finn Juhl, ligesom Arne Jacobsen, klar over, hvor forførelig en flot farvesat og stemningsfuld tegning kan være, og hvordan en god tegning kan have afgørende virkning på at bære et projekt frem. Man får lyst til at røre ved og sætte sig i en af Finn Juhls stole, når man ser tegningen, ligesom man får lyst til at bevæge sig rundt i Arne Jacobsens landskab, når man ser en akvarel af hans bygninger.

Det siges, at Finn Juhl engang oplevede at få et forslag til en stol forkastet (tegningen var kun i sort), men da tegningen blev farvelagt og sendt frem igen, blev den antaget. Dengang blev disse tegninger skabt i hånden, primært ved akvarel. Akvarelmaling var dengang et håndværk, som der blev undervist i på arkitektuddannelsen. Nu om dage har computeren stort set overtaget dette arbejde.

Som en anden af de internationalt kendte danske arkitekter, Arne Jacobsen, havde den unge Finn Juhl også helst ønsket en uddannelse inden for kunsten, og i lighed med Arne Jacobsen måtte også Finn Juhl bøje sig for sin faders krav om et mere indbringende og regulært virke. Arkitektuddannelsen var et åbenbart et acceptabelt kompromis for dem begge, og begge udviklede sig som store talenter inden for deres felt. Disse to enestående arkitekter har tegnet og udtænkt nogle af de smukkeste og mest ikoniske møbler i det 20. århundrede. De holdt begge af at være skabende; men hvor Arne Jacobsen kun stolede på sine egne evner og selv malede og klargjorde sine tegninger til præsentation, så overlod Finn Juhl meget af dette til sin medarbejder Marianne Riis-Carstensen (f.1927).

Bogen skulle måske i virkeligheden have heddet "Finn Juhls og Marianne Riis-Carstensens akvareller", for det var åbenbart hende, der førte penslen på langt de fleste af de smukke tegninger, der gengives. Finn Juhl udtænkte designet og farverne, men selve maleprocessen overlod han til Marianne Riis-

Carstensen, selvom han selvfølgelig overvågede arbejdet nøje. Han ansatte hende på sin tegnestue, efter at hun havde været hans elev på Skolen for Boligindretning, hvor han var leder fra 1945 til 1955. Hun arbejdede for Finn Juhl frem til slutningen af 1950'erne. Uanset hvem, der udførte tegningerne, var udtrykket vigtigt for Finn Juhl, og han sørgede som oftest for, at der var stærke skygger, som kommer til at virke meget stemningsbærende.

Finn Juhl oplevede sine største succeser i starten af sin karriere. Allerede i 1934 blev han ansat på Vilhelm Lauritzens tegnestue og var her med til at udarbejde så storstilede bygningsværker som Radiohuset og Københavns Lufthavn. I 1945 starter han egen tegnestue. I 1937 deltog han for første gang på Snedkerlaugets Møbeludstilling - en årlig tilbagevendende begivenhed, som skulle blive toneangivende for dansk møbelkunst frem til midten af 1960'erne. Her viste de store danske møbelarkitekter i tæt samarbejde med de førende snedkermestre deres visioner om fremtidens boligindretning. Der var kamp om at fremvise de mest spændende, funktionelle og smukke møbler i højest tænkelige håndværksmæssige kvalitet. Efterfølgende blev mange af disse møbler sat i produktion, og en del af dem produceres stadig frem til i dag. Finn Juhl fortsatte med at deltage på udstillingerne mange år frem.

Kendetegnende for Finn Juhls møbler er en organisk elegance. Som barn af funktionalismen holder han sine designs enkle og stilrene, men ofte med afrundede og bølgede - til tider helt skulpturelle - former. Han brugte ofte dyre, eksotiske træsorter og indkorporerede andre såkaldt ekstravagante detaljer, hvilket af og til bragte ham på kollisionskurs med de øvrige, mere jordnære danske møbelarkitekter.

Til gengæld blev han højt estimeret i udlandet. Hans berømmelse steg til nye højder, da han blev bedt om at indrette Formynderskabsrådets sal i FNs hovedkvarter i New York i 1950. Han tegnede stole og borde til salen, men den indretningsidé, han fik mest berømmelse for, var loftet. Et besværligt udgangspunkt med ventilation og lamper blev på genial vis beklædt med en gitterkonstruktion, hvori indgår et system med kassetter i klare farver. Sammensætningen af disse farver blev der arbejdet meget med på tegnestuen, og Finn Juhl lagde stor vægt på at få det rigtige udtryk frem.

Hans internationale anerkendelse banede vejen for andre prestigefyldte opgaver. Det Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Trondheim havde i 1908 fået den belgiske arkitekt Henry van de Velde til at tegne et art nouveau kontor specielt til museet, og i 1952 bad museet så Finn Juhl om at indrette en moderne udgave til sammenligning. Disse to rumindretninger indgår nu i museets faste samling.

I 1951 blev Finn Juhl engageret af Baker Furniture i USA til at tegne møbler, som med stor succes blev solgt på det amerikanske marked. I slutningen af 1950'erne havde han et samarbejde med SAS, hvor han tegnede kontor- og flyindretninger. Her ser man igen, hvor vigtig farvesætningen er for ham. I årenes løb tegnede han også enkelte bygninger, og ved de fleste er det tydeligt, at han lægger mest vægt på design af interiøret. Dette gælder også

Finn Juhls mest berømte bygning: hans egen bolig, der ligger som nabo til Ordrupgaard Museum ved København. Huset er nu åbent for offentligheden. Møblerne er tegnet til rummene og til hans eget behov, og hele hjemmet er indrettet med nøje udvalgte malerier, skulpturer og andre kunstværker til en stilfuld helhed.

Da 1960'erne sluttede, endte Finn Juhls karriere stort set også. De moderne tider kaldte på andre møbelformer, og han oplevede desværre en faldende interesse for sine arbejder. Fra at være en af de mest progressive kræfter i den tidsalder, der benævnes "Danish Modern" blev han næsten glemt af danskerne selv. Internationalt havde han dog stadig et navn, og fra slutningerne af 1980'erne kunne han glæde sig over en stigende efterspørgsel på møblerne, selvom han på det tidspunkt ikke længere var aktiv. I dag sælger de nyproducerede møbler godt, men de ældre møbler opnår ofte skyhøje priser på internationale auktioner og er efterstræbte samlereobjekter specielt i Skandinavien, Japan og USA. Finn Juhl døde i 1989.

www.designmuseum.dk

Alle de viste akvareller tilhører Designmuseum Danmark og er reproduceret fra bogen med museets tilladelse.

*"Finn Juhls akvareller" af Anne-Louise Sommer, 2015
Strandberg Publishing*